एकाइ २ · हाम्रा मानव मूल्य र मान्यता: चलन, मेलापर्व र प्रेरणा

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क २९

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. परम्परागत प्रचलन
२. दिगोपना
३. वेशभूषा
४. रहनसहन
५. मेला
६. कुरीति

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ जोडा मिलाउनुहोस्

ज्ञान · ३

१. गुठी → **घ.** नेवार
२. मुली चुन्ने → **क.** तामाङ
३. माझी → **च.** धिमाल
४. बडघर छान्ने → **ग.** थारू
५. धान नाच → **छ.** लिम्बू
६. पाङ्देन लगाउने → **ङ.** शेर्पा

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** गौरा पर्वमा देउडा गाइन्छ। धान नाचमा पालम गाइन्छ।
iii. ✗ **बेठिक:** तराईमा गर्मी हुने भएकाले पातलो र खुकुलो लुगा लगाइन्छ।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ जकात लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — बोध · १

✓ महिला, पुरुष र सबै समूहका मानिसलाई ठाउँ दिनु भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ मदिरा र जुवातास लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ सागका पात अमिल्याएर सुकाएर भनी लेखेमा।

ङ. **अङ्क विभाजन** — बोध · १

✓ हिमालमा जाडो हुने भएकाले (तातो झोलले शरीर न्यानो पार्छ) भनी लेखेमा।

Science Playground, काठुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

च. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ जोगाएर राख्नु भनी लेखेमा।

छ. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ मृत्यु भएका मानिसका घरबाट भनी लेखेमा।

ज. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ अन्धविश्वास र कुरीतिका विरुद्ध भनी लेखेमा।

झ. **अङ्क विभाजन** — प्रयोग · १

✓ होली लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ मेला धेरै मानिस एक ठाउँमा भेला हुने उत्सव हो भनी लेखेमा।

✓ जात्रा देवता वा परम्परा मानेर टोल टोल घुमाइने उत्सव हो भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ धेरै थरी भए पनि हामी सबै एक (नेपाली) हौँ भनी लेखेमा।

✓ भाषा, लुगा, खाना वा चाड फरक भए पनि सबै मिलेर बस्ने, वा फूलबारीका धेरै रङका फूल जस्तो कुनै एक उदाहरण लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — प्रयोग · २

✓ समुदायका काममा समय दिने, वा काम गर्ने इच्छा र सक्ने क्षमता भएकोमध्ये कुनै एक गुण लेखेमा।

✓ काम र खर्चको साँचो हिसाब राख्न सक्ने, वा सदस्यको मन जित्न सक्ने जस्ता अर्को कुनै एक गुण लेखेमा।

६ लामो उत्तर

उत्तर — बोध · ४

गोपीनाथ हजुरबुबाले विद्यालय बनाउन आफ्नो जग्गा दान गर्नुभयो। गाउँको बिचमा मन्दिर र पाटीपौवा बनाउन आर्थिक सहयोग गर्नुभयो। छिरिङ काकीले चेलीबेटी बेचबिखन, बालविवाह र घरेलु हिंसाविरुद्ध मानिसलाई सचेत बनाउनुभयो। भोजभतेरमा हुने फजुल खर्च रोक्न योगदान गर्नुभयो।

अङ्क विभाजन

✓ गोपीनाथ हजुरबुबाको एउटा काम (जग्गा दान, शिक्षा र चेतना बढाउने, मन्दिर र पाटीपौवामा आर्थिक सहयोग, मन्दिर निर्माण समितिको अध्यक्ष) लेखेमा।

✓ गोपीनाथ हजुरबुबाको अर्को एउटा काम लेखेमा।

✓ छिरिङ काकीको एउटा काम (स्वयम्सेवी समूह बनाउने, बेचबिखन, बालविवाह र हिंसाविरुद्ध सचेत बनाउने, फजुल खर्च रोक्ने, युवालाई स्वरोजगारका सिप सिक्न प्रेरित गर्ने) लेखेमा।

✓ छिरिङ काकीको अर्को एउटा काम लेखेमा।

७ सोच्नुहोस्

उत्तर — उच्च दक्षता · २

अरू जातजाति पनि सँगै नाच्दा मानिसबिच मित्रता, स्नेह र सहकार्य बढ्छ। एकअर्कासँग घुलमिल बढ्छ र सामाजिक सद्भाव राम्रो हुन्छ। मौलिक संस्कृति पनि जोगिन्छ।

अङ्क विभाजन

✓ मित्रता, स्नेह, सहकार्य वा सामाजिक सद्भाव बढ्छ भनी लेखेमा।

✓ एकअर्कासँग घुलमिल हुन्छ, वा मौलिक संस्कृति जोगिन्छ भन्ने जस्तो अर्को फाइदा लेखेमा।

Science Playground, काठुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

८ क्रियाकलाप: मेरो ठाउँका चाड र मेला

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

उदाहरणका लागि: दसैँ, छठ, ल्होसार, इद, माघी, गौरा पर्व वा बिस्केट जात्रा। हरेक पङ्क्तिमा चाडको नाम, समय र मनाउने तरिका मिलेको हुनुपर्छ। विद्यार्थीको ठाउँअनुसार उत्तर फरक हुन्छन्।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	**जम्मा**
अङ्क	१४	१०	३	२	**२९**

एकाइ २ · हाम्रा मानव मूल्य र मान्यता: असल बानी र राष्ट्रिय विभूति

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क २९

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. अनुशासन
२. धैर्य
३. संयम
४. फुर्सद
५. सहयोग
६. प्रलोभन

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ जोडा मिलाउनुहोस्

ज्ञान · ३

१. भानुभक्त आचार्य → **ङ.** नेपाली भाषामा रामायण अनुवाद गरे
२. मोतीराम भट्ट → **क.** नेपाली साहित्यका पहिलो गजलकार
३. बलभद्र कुँवर → **च.** नालापानीको खलङ्गा किल्लामा लडे
४. पासाङ ल्हामु शेर्पा → **ग.** सगरमाथा चढ्ने पहिलो नेपाली महिला
५. भीमसेन थापा → **घ.** काठमाडौँको धरहरा बनाउन लगाए
६. जयपृथ्वीबहादुर सिंह → **छ.** अक्षराङ्क शिक्षा लेखे

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** लामो समय मोबाइलमा बस्दा पढाइमा बाधा पुग्छ।
iii. ✗ **बेठिक:** अमरसिंह थापा प्रलोभनमा परेनन्। देशको हितलाई ठुलो ठानेर वीरतासाथ लडे।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ हाम्रो बोली र व्यवहार भनी लेखेमा।

ख. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ आफैँ केही नयाँ बनाउने वा सोच्ने काम भनी लेखेमा।

ग. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ फुर्तिलो भनी लेखेमा।

घ. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ निरोज लेखेमा।

ङ. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ ७३ वर्षको उमेरमा भनी लेखेमा।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

च. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ युवाकवि लेखेमा।

छ. अङ्क विभाजन — ज्ञान · १

✓ इलाम लेखेमा।

ज. अङ्क विभाजन — बोध · १

✓ नेपाली साहित्यका सुरुका ठुला कवि भएकाले भनी लेखेमा।

झ. अङ्क विभाजन — प्रयोग · १

✓ अनुशासन लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन — ज्ञान · २

✓ समयमा विद्यालय जाने, वा गृहकार्य समयमै सक्ने जस्ता कुनै एक बानी लेखेमा।

✓ नजान्ने साथीलाई सिकाउने, नम्र भएर मिठो बोली बोल्ने, झगडा नगर्ने वा अपाङ्गता भएका साथीलाई सहयोग गर्ने जस्ता अर्को कुनै एक बानी लेखेमा।

ख. अङ्क विभाजन — प्रयोग · २

✓ पढाइमा बाधा पुग्छ भनी लेखेमा।

✓ एक्लै बस्न रुचाउने, आफन्तसँग घुलमिल नहुने, वा अभिभावकसँग रिसाउने जस्ता अर्को कुनै एक असर लेखेमा।

ग. अङ्क विभाजन — ज्ञान · २

✓ निरोजको ह्विलचेयर धकेलिदिएको, वा तृष्णालाई छुटेका पाठ र गृहकार्यमा सघाएको लेखेमा।

✓ विपत्मा राहत बाँड्न गएको, वा माथिको अर्को एक सहयोग लेखेमा।

६ लामो उत्तर

उत्तर — बोध · ४

बलभद्र कुँवरको जन्म वि.सं. १८४५ मा काभ्रेपलाञ्चोकको पाँचखाल भमरकोटमा भयो। उनी नेपाली सेनाका कप्तान थिए। नेपाल-अङ्ग्रेज युद्धमा उनी नालापानीको खलङ्गा किल्लामा खटिए। उनले सिपाही, महिला र बालबालिका गरी करिब ६०० जनासँग अङ्ग्रेजको ठुलो फौजविरुद्ध वीरतासाथ लडे।

अङ्क विभाजन

✓ जन्म वि.सं. १८४५ मा काभ्रेपलाञ्चोकमा भएको लेखेमा।

✓ नेपाली सेनाका कप्तान थिए भनी लेखेमा।

✓ नेपाल-अङ्ग्रेज युद्धमा नालापानीको खलङ्गा किल्लामा खटिएको लेखेमा।

✓ करिब ६०० जनासँग अङ्ग्रेजको ठुलो फौजविरुद्ध वीरतासाथ लडेको लेखेमा।

७ सोच्नुहोस्

उत्तर — उच्च दक्षता · २

सरोज साथीको दुःख र खुसीमा साथ दिन्छन्। साथीको समस्या आफ्नै जस्तो महसुस गर्छन्। त्यसैले उनका धेरै साथी छन्। मैले उनीबाट बिरामी साथीलाई सघाउने बानी सिक्न चाहन्छु।

अङ्क विभाजन

✓ साथीको दुःख र खुसीमा साथ दिने, वा साथीको समस्या आफ्नै जस्तो महसुस गर्ने भएकाले भनी लेखेमा।

✓ सहयोग, सम्मान वा अरूको दुःख बुझ्ने जस्ता सिक्न चाहेको कुनै एक कुरा लेखेमा।

८ क्रियाकलाप: मेरो फुर्सदको समय

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

चित्र बनाउने, खेल्ने, बाजा बजाउने, बालक्लबमा जाने, घरमा सघाउने जस्ता काम देखिनुपर्छ। मोबाइल र टिभीमा मात्र समय बिताएको भए अरू राम्रा काम पनि गर्न सुझाउनुहोस्।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	**जम्मा**
अङ्क	१९	५	३	२	**२९**